

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-02-10

Diarienummer N133-0701/19

Handläggare

Annelie Johansson, Anna-Lena Grahn

Telefon: 031-365 69 69, 031-365 64 46

E-post: annelie.2.johansson@orgryteharlanda.goteborg.seanna-lena.grahn@orgryteharlanda.goteborg.se

Yttrande kring utredning och förfrågningsunderlag av valfrihetssystem enligt LOV - Ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda tillstyrker, med hänsynstagande till synpunkterna i förvaltningens tjänsteutlåtande, förslaget på förfrågningsunderlag.
2. Stadsdelsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret, senast den 25 februari 2020.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i beslut om budget den 22 november 2018 uppdragit åt Kommunstyrelsen att förbereda införande av ett valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning. Syftet är att för personer, oavsett ålder, som har beslut om ledsagarservice enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) valfrihetssystemet ska kunna välja utförare.

Stadsledningskontoret har därmed fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för genomförande samt att ta fram ett förslag på komplettering av hemtjänstens befintliga förfrågningsunderlag, så att det även innefattar LOV ledsagning.

Förvaltningens bedömning är att tidpunkten för införande av LOV ledsagning, den 1 december 2020, kan innebära risker. En ändring av arbetssätt och den administration som krävs vid införandet av LOV är omfattande och föreslås istället införas efter omorganisationen, förslagsvis den 1 april 2021.

Förvaltningen bedömer vidare att det är viktigt att beakta följande synpunkter på förfrågningsunderlaget:

- Enligt remissunderlaget ska det finnas möjlighet för utförare att leverera en av insatserna hemtjänst eller ledsagning. Om den enskilde har beslut om båda insatserna och har valt olika utförare, kan det dock komplicera arbetet då det innebär fler kontaktytor och mer samordning både för handläggare och utförare.

- För att underlätta personalplanering bör avbokningsregler förtydligas och följa samma regler som inom hemtjänst.
- Viktigt att se över IT-stödet, Phoniro och Treserva, så att de stöder det nya regelverket för LOV ledsagning.
- Förvaltningen ser behov av tydligare riktlinjer gällande ersättning för omkostnader då det är svårt att göra en rimlig bedömning utifrån ovanstående när det gäller likabehandling.
- Det finns i dagsläget inte tekniska förutsättningar att möta det nya kravet på att systematiskt sammanställa hur stor andel av registrerad utförd tid som har genomförts av utbildad personal.
- Inom dagens verksamhet för ledsagning enligt LSS krävs oftast kunskaper om specifika typer av funktionsnedsättningar och alternativ kommunikation för att utföra ett ledsagningsuppdrag. Förvaltningen bedömer att dessa kunskaper i vissa fall är viktigare än formell omvårdnadsutbildning för att kunna tillgodose brukarens behov.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Införande av LOV ledsagning redan den 1 december 2020 riskerar att bli kostsamt då det kräver ändrade arbetssätt och administration för enbart en månads utförande innan omorganisationen träder i kraft. Därefter skulle det krävas att arbetssättet ses över på nytt från den 1 januari 2021.

För att säkerställa att korrekt utförd tid registreras krävs att IT-stöden, Phoniro och Treserva, är anpassade även avseende LOV ledsagning. Inom hemtjänsten har det varit viss problematik med felregistreringar vilket innebär felaktiga ersättningar.

Möjligheten för utföraren att kunna välja en av insatserna (då enskild har beslut om både hemtjänst och ledsagning) komplicerar arbetet då det innebär fler kontaktytor samt mer samordning, och därmed i praktiken ökade kostnader.

Det finns i dagsläget inte tekniska förutsättningar att möta det nya kravet på att systematiskt sammanställa hur stor andel av registrerad utförd tid som har genomförts av utbildad personal. Förvaltningen bedömer att andel utbildade medarbetare i hemtjänsten i dagsläget kan ligga till grund för bedömning av om verksamheten uppfyller i kravet i väntan på teknisk lösning. Det skulle innebära en kostsam administration om varje medarbetares utförda tid kopplat till arbetspass ska räknas manuellt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Enligt socialtjänstlagen ska kommunerna genom olika insatser verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Syftet med insatsen är att bryta isolering som kan uppstå på grund av en funktionsnedsättning och att ge den enskilde möjligheten att delta i samhällslivet och ha kontakt med andra.

Ledsagarservice regleras även i 9 § 3 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Av förarbetena till LSS anges bland annat att ledsagarservice ska underlätta för personer med omfattande funktionsnedsättningar att delta i samhällslivet.

Samtliga medborgare ska bemötas och behandlas på ett likvärdigt sätt och få lika tillgång till välfärdstjänster och service. Dessa aspekter har beaktats i remissunderlaget för att säkerställa att insatsen ska utformas utifrån den enskildes individuella behov och förutsättningar samt möjlighet att vara delaktig.

Genom att införa valfrihetssystem ges den enskilde som beviljats insatsen ledsagarservice möjlighet att välja en utförare av en tjänst bland godkända leverantörer i ett valfrihetssystem.

Barnperspektivet har beaktats i remissunderlaget då stadsledningskontoret förordar att utförare ska tillämpa registerkontroll om biståndsbeslutet avser enskilda under 18 år.

Samverkan

Information ges i FSG (Förvaltningens SamverkansGrupp) den 19 februari 2020.

Information ges i LSG (Lokal SamverkansGrupp) ÄO-HS samt IFO/FH den 11 februari 2020.

Information ges i LPR (Lokala PensionärsRådet) den 4 februari 2020.

Funktionshinderrådet har ännu inte bokat sammanträdestider för 2020.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets utredning – Valfrihetssystem enligt LOV (2019-12-16)
2. Remissunderlag (med förfrågningsunderlag)
3. Valfrihetssystem enligt LOV för ledsagning enligt socialtjänstlagen och ledsagarservice enligt LSS (särskilda frågeställningar som ska besvaras/kommenteras)

Ärendet

Kommunfullmäktige har i beslut om budget 22 november 2018 uppdragit åt Kommunstyrelsen att förbereda införande av ett valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning. Stadsdelsledningskontoret har i uppdrag att utreda förutsättningarna för genomförande och att ta fram ett förslag på förfrågningsunderlag. Ärendet är skickat på remiss och svar ska inkomma till stadsledningskontoret senast 26 februari 2020.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har gett i uppdrag åt Kommunstyrelsen att förbereda införande av ett valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning. Syftet är att personer i alla åldrar som har beslut om ledsagarservice enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL), ska kunna välja utförare.

På uppdrag av Kommunstyrelsen har stadsledningskontoret utrett förutsättningarna för genomförande och tagit fram ett förslag på förfrågningsunderlag. Förfrågningsunderlaget är utskickat på remiss till Stadsdelsnämnderna, brukarråd och branschorganisationerna samt till nämnden för Intraservice och konsument- och medborgarservice.

Frågeställningarna som ska besvaras avser följande områden:

- Ledsagning enligt SoL ledsagning enligt LSS och hemtjänst i ett gemensamt valfrihetssystem.
- Geografisk gräns för valfrihetssystemet
- Delegerad/ ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd
- Kapacitetstak
- Uppstart av nytt uppdrag
- Ersättningsmodellen
- Kompetens

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till att den enskilde har möjlighet att välja utförare av ledsagning enligt SoL och LSS. Nedan följer förvaltningens kommentarer som särskilt bör beaktas utifrån remissens särskilda frågeställningar.

Ledsagning enligt SoL ledsagning enligt LSS och hemtjänst i ett gemensamt valfrihetssystem.

Enligt remissunderlaget ska det finnas möjlighet för utförare att leverera en av insatserna hemtjänst eller ledsagning. Om den enskilde har beslut om båda insatserna och har valt olika utförare, kan det komplicera arbetet då det innebär fler kontaktytor och mer samordning både för handläggare och utförare.

Arbetet med en ny organisation för staden kommer att pågå under 2020 och ett införande av LOV under omorganisationen, 1 december 2020, innebär risk för brister. En ändring av arbetssätt och den administration som krävs vid införandet av LOV är omfattande och föreslås istället införas efter omorganisationen. Förslagsvis till den 1 april 2021.

Ersättningsmodellen

För att underlätta personalplanering bör avbokningsregler förtydligas och följa samma regler som inom hemtjänst.

Viktigt att se över IT-stödet, Phoniro och Treserva, så att de stöder det nya regelverket för LOV ledsagning.

I Göteborgs stads anvisning framkommer följande: ”I samband med genomförandet ska utföraren utifrån handläggarens uppdrag och den enskildes önskemål ta ställning till vad som är skäligena omkostnader.” Förvaltningen ser behov av tydligare riktlinjer gällande ersättning för omkostnader då det är svårt att göra en rimlig bedömning utifrån ovanstående när det gäller likabehandling.”

Kompetens

Det finns i dagsläget inte tekniska förutsättningar att möta det nya kravet på att systematiskt sammanställa hur stor andel av registrerad utförd tid som har genomförts av utbildad personal.

Inom dagens verksamhet för ledsagning enligt LSS krävs oftast kunskaper om specifika typer av funktionsnedsättningar och alternativ kommunikation för att utföra ett ledsagningsuppdrag. Förvaltningen bedömer att dessa kunskaper i vissa fall är viktigare än en formell omvårdnadsutbildning, för att kunna tillgodose brukarens behov.

Beslutet skickas

Protokollsutdrag och tjänsteutlåtande ska skickas till förvaltningsbrevlådan på Stadsledningskontoret enligt mall ”Svar på remiss”.

Gitte Caous
Tf. Stadsdelsdirektör

Annika Ljungh
Sektorchef ÄO-HS

Ing-Marie Larsson
Tf Sektorchef IFO/FH